

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ ตามบทบัญญัติในประมวลรัษฎากรหมวด 3 ส่วนที่ 3 การจัดเก็บภาษีจากบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่สำคัญได้แก่ มาตรา 65 มาตรา 65 ทวิและ มาตรา 65 ตรี รวมถึงบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน และพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ซึ่งมีหลักเกณฑ์แตกต่างจากหลักบัญชีที่รับรองทั่วไป นอกจากนี้กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลมีการปรับเปลี่ยน แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีทั้งการออกพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ และประกาศกระทรวงการคลังเกี่ยวกับภาษีเงินได้

ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่จัดทำบัญชีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจึงต้องมีความรู้ทั้งทางด้านบัญชีและกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล เนื่องจากการจัดทำงบการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้วจึงนำกำไรสุทธิตามหลักทางบัญชีมาปรับปรุงให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษีอากรตามหลักเกณฑ์ในประมวลรัษฎากรและกฎหมายภาษีอากรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ทำบัญชีในการปรับปรุงกำไรสุทธิทางบัญชีให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษีอากร จำนวนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จะต้องชำระ กรอกแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล (ภ.ง.ด. 50 และ 51) ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ พร้อมทั้งยื่นแบบชำระภาษีตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อเป็นการประโยชน์แก่นิติบุคคล

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นที่ตั้งของสำนักงานสรรพากรภาค 8 มีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน ในปีงบประมาณ 2552 จังหวัดเชียงใหม่มีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล จำนวน 1,150,653 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 25.43 ของภาษีอากรทั้งหมดที่จัดเก็บได้จากจังหวัดเชียงใหม่ (กรมสรรพากร, 2553ก: ออนไลน์) และเป็นจังหวัดที่จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรภาค 8 นอกจากนี้จังหวัดเชียงใหม่มีสถานประกอบการที่จดทะเบียนนิติบุคคลมากที่สุด ในเขตภาคเหนือ คือ จำนวน 12,478 ราย (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดเชียงใหม่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553ก: ออนไลน์) ผู้ทำ

บัญชีจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งการจัดทำบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป และมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นอย่างดี

ในการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ขวัญวิมล โกศัยเสวี ได้ศึกษาถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสำนักงานบัญชีในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยขอบเขตของประชากร คือ เจ้าของสำนักงาน ผู้จัดการ และพนักงานบัญชีของสำนักงานบัญชีที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เข้าร่วมการอบรมสัมมนาที่สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ขวัญวิมล โกศัยเสวี, 2540) ซึ่งจะเห็นว่าการศึกษาดังกล่าว ไม่ได้ศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยตรง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีกับสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัด กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อนำข้อมูลเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ และทำให้บริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างถูกต้องต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในเขตจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อแนวทางในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่เกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

นิยามศัพท์

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่างๆ ที่บุคคลได้สะสมไว้ และถ่ายทอดต่อๆ กันมาตลอดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้ว (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2553)

กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล หมายถึง บทบัญญัติตามประมวลรัษฎากรที่เกี่ยวกับการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามมาตรา 65 มาตรา 65 ทวิ และ มาตรา 65 ตริ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำบัญชี หมายถึง ผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีหรือไม่ก็ตาม ซึ่งได้แก่ บุคคลดังต่อไปนี้ (วาสนา อุปละกุล, ผู้รวบรวม, 2553: ออนไลน์)

(1) กรณีเป็นพนักงานของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี คือ ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี สมุหบัญชี หัวหน้าแผนกบัญชี ผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่ง ดังกล่าว

(2) กรณีเป็นสำนักงานบริการรับทำบัญชี คือ หัวหน้าสำนักงานกรณีที่เป็นสำนักงานที่มีได้จัดตั้งในรูปคณะบุคคลผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี กรณีเป็นสำนักงานที่จัดตั้งในรูปคณะกรรมการหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการรับทำบัญชี กรณีที่เป็นสำนักงาน ที่จัดตั้งในรูปนิติบุคคล

(3) บุคคลธรรมดา ที่ประกอบวิชาชีพรับจ้างทำบัญชีอิสระ

(4) ผู้ช่วยผู้ทำบัญชี กรณีที่ "ผู้ทำบัญชี" รับทำบัญชีเกินกว่า 100 ราย